

GENEALOGIAI FÜZETEK

CSALÁDTÖRTÉNETI FOLYÓIRAT

ELŐFIZETÉSI ÁRA :	Szerkesztik :	SZERKESZTŐSÉG :
Egész évre 8 kor.	SÁNDOR IMRE	Petőfi-utca 20. szám.
Fél évre 4 kor.	és	KIADÓHIVATAL :
Megjelenik két havonként.	SEBESTYÉN JÓZSEF	Ferencz József-út 53. sz.

A széplaki Petrichevich-Horváth család.

(Negyedik és befejező közlemény.)

b) *II. Dániel* szül.: 1760. Az 1809-ki fölkelő sereg őrnagya volt. A kolozsvári színház alapításánál kiválóan lelkes részt vesz. 1811-ben az építő-bizottság tagja. Örökös páholyát 1000 frttal váltja meg. Férfias erélylyel lép fel, a midőn megbízást nyer, hogy a szintársulat vezetőjét ifj. Székely Józsefet számodoltassa. Székely ellenkezésére lefoglalja összes iratait és a pénztárt. 1813. decz. 1. átveszi a társulat vezetését. Messzemenő takarékoskosságot fejt ki, mint ezt br. Wesselényi Miklós 1814. márcz. 14-éről anyjához irt levelében említi: „a magyar theatrum meglehetősen áll, . . . de Horváth, a ki most őket dirigálja, fősvénykedik, az actorokat rosszul fizeti, a muzsikára, öltözetre, világitásra semmit sem akar költeni s így azt tartom, hogy mentől hamarébb minden becse elfog veszni, mert a németek ellenben minden erejüket ráfordítják, hogy tessenek.” 1814. márcz. 31-én visszalép s helyette Láng Adám lesz a direktor.

1814. telére az előkelő körök tagjaiból egy u. n. főuri műkedvelői társaságot szervez, mely egy-egy szalonban, főleg a kormányzóéban időnként német, francia és magyar előadásokat tart s kivált a kormányzó nevenapján nagy fényvel. E társaságnak fordította le a többek között prózában Körner *Zrinyiét* 1819-ben, melyet kétszer egymásután adtak elé a kormányzó nevenapján s az ezt követő napon, a főurak nagy tetszése mellett. Ez okból aztán a kormányzónak ajánlva, még ez évben nyomtatásban is kiadta s majd ugyane műkedvelők ezzel nyitják meg 1821. márcz. 12 én a színházat, mikor is Zrinyi szerepét ő maga játszta. Az új színház igazgatására kiküldött szűkebb bizottság elnöke. 1824. farsangján megalakítja az „actionaria társaságot” főuri körökből való részvényesekkel, mely a színházat két évre bérbe vette. Ennek a részvénytársaságnak is igazgatója lesz.¹²⁴

¹²⁴ *Ferenczi Zoltán*, A kolozsv. színészet és színház tört.

Eredeti művei: *Zuelma*, színmű, *Vizkereszt éje*, beszély; és *Levél Zrinyiről*.

Fordításai: *Az ósanya*, szomorujáték Grillparzer után, *Eliszka*, színmű Hassaureck után, *Burgau Adelheid*, vitézi játék Weisenthum után, *Mária*, erkölcsi rajzolat Ziegler után, *Két özvegy*, vígjáték Holbein, *Paoli dr. színmű* Friedrich után.

A mi élete egyéb körülményeit illeti, megjegyzem, hogy 1792. Küküllőmegyében tesz homagialis esküt ¹²⁵ 1801-ben Kalocsán 11 telke van. 1809-ben Buzában 14, Melegföldváron 12, Kalocsán 12, Feketelakon 1, Czentén 2 és Kaporon 1 telke van.¹²⁶

1820. Buzában Omlásalján, Melegföldváron és Kaporon birtokos; 1837-ben szintén Kaporon találkozunk nevével.¹²⁷ Meghalt Nagyszebenben 1842. jun. 25. 82 éves korában. Eltemetve a gr. Toldi-család bolyai sirboltjába.¹²⁸ Nejétől gr. Lázár Évától († Kolozsvár, 1857. márcz. 24.) gyermekei:

1. *János* szül. 1801. jun. 21. Előkelő katonai pályát futott meg. 1825. főhadnagy az 1. huszár ezredben, 1836. I oszt. százados ugyanott. 1839. őrnagy a 2. huszárezredben. 1845. alezredes a 8. huszárezredben. 1855. altábornagy a 6. dragonyos ezred tulajdonosa és hadosztály parancsnok. Vaskorona, Lipót-rendek, katonai érdemkereszt, orosz Szt. Anna-rend. Szt. Szaniszló-rend és Henrik-rend lovagja. Még 1831-ben lett cs. és kir. kamarás, 1845. szept. bárói rangot nyer.¹²⁹ Nagyszalontai és fekete-bátori gr. Toldi Sámuel 1857. okt. 24. grófságát, nevét és czimerét ráruházta.¹³⁰ Meghalt Pesten, 1865. ápr. 20. 65 éves korában. Eltemetve Kolozsvárt a családi sirboltba.¹³¹ Nejétől br. Josika Jozefától (szül. 1810. † 1836. aug. 21.) gyermekei: *Róza-Józefa* (szül. 1836. aug. 19. férjhez ment 1863. máj 25. gr. Mikes Árpádhoz és meghalt Kolozsvárt, 1899. máj. 13.) és *Lajos* szül. 1834. jan. 20. Nőül vette 1862. okt. 4. gr. Bethlen Irmát. Orsz. gyűl. képviselő és 1859.-től cs. és kir. kamarás. 1883. máj. 22. magyar grófságot nyer.¹³² Meghalt Ádámoson, 1899. jul. 6. Eltemetve Kolozsvárt. Két fia: *Kozma* (szül. 1864. jan. 1. † Kolozsvárt, 1884. okt. 28. Tengerész hadapród volt s érdekes naplót hagyott hátra, mely most ismeretlen helyen lappang) és *János* (szül. 1856. ápr. 15. † Ádámoson 1882. aug. 7.) kora ifjan halt el.

2. *III. Dániel* szül. 1805. † Székelyudvarhelyt 1864. márcz.

¹²⁵ Kisküküllő m. lev. t.

¹²⁶ Szoln. Dob. Mon. II. k. 309, 510, III. 349. IV. 195. V. 125, 157.

¹²⁷ U. o. II. k. 310. IV. 210. V. k. 282.

¹²⁸ Gyászjelentés Erd. Nemz. Múz.

¹²⁹ Orsz. Lev. 6677/ 845. Lib. Reg. Trans. XV. 366.

¹³⁰ A diploma Bécsben, 1858. márcz. 31-én kelt. L. Geneal. Füz.

¹³¹ Gyászjelentés Erd. Nemz. Múz.

¹³² Orsz. Lev. Lib. Reg. LXVIII. 614.

7. Eltemetve Petken. Neje gr. Toldi Katalin, T. Sámuel és Mara Katalin leánya. Gyermeük nem volt.

3. *Lázár* szül. Kolozsvárt, 1807. máj. 17. Iskolai tanulmányait végezve, a kir. Táblánál gyakornokoskodott Marosvásárhelyt, majd — 1830-ban — fogalmazóvá neveztetett ki az erd. főkor-mányszéknél. Már ekkor irodalmi eszmék foglalkoztatják, Kolozsvárról, 1832. okt. 1-én kelt levelében fölszólítja gr. Kemény Józsefet egy erdélyi magyar zsebkönyv kiadásának támogatására.¹³³

1834. mint az alkotmányos ellenzék elvbarátja, lemondott hivataláról, s ezentul kizárólag a szépművészeteknek s a társasköröknek élt, előbb Kolozsvárt, majd Pesten, hová 1836-ban költözött. Első nagyobb művét (Az elbujdosott, vagy egy tél a fővárosban. Kolozsvár 1836.) több rendbeli szépirodalmi, művészeti és kritikai dolgozatok követték, kivált a Társalkodóban és Athenaeumban. 1341 42. összes munkáinak kiadását (köztük: Byron életrajza, Kaleidoskop) indította meg. 1843. a Honderü szerkesztését vette át, melyet éles viszályban divatlap társaival változó szerencsével folytatott 1848-ig. Az Akadémia által még: 1844. decz. 24-én beválasztott a nyelvtudományi osztály levelező tagjául. 1845. nagyobb külföldi útra indult, beutazta Németország és Franciaország nagyobb részét. Párisban a legjelesebb írók körében hosszabb ideig tartozkodott. Jules Janin aranytollal ajándékozta meg. Az ősz Chateaubriand barátságába fogadta. 1846-ban Pestre hazakerülve, itt művészeti matinékat rendezett. A szabadságharcz viharai a Honderüt is, a Morgenröthét is — amarnak német pendantját, elsodorták. Ekkor a szentföldre vándorolt, meglátogatta Egyiptomot. Maltát s alsó Olaszországot. 1848. nov. 24. Carmel hegyéről (Palesztina) írja édes anyjához:

„Négy óra járásnyira Názáret városától, két napi járásra (ha tengeren mehet az ember) Jeruzsálemtől, itt nyugszom ki hosszas utamból, ama szent hegyen, hol Éliás próféta Krisztus születése előtt 900 évvel verte szét a Baál isteneit, leimádva a mennyekből a szenttüzet, mely oltárain meggyújtá az áldozatot, melylyel e nagy próféta az igaz Istennek áldozott. — Triesztből Corfun, Sirán, Görögországon, Smyrnán, Constantinápolyon, Cyprus és Rhodus-szigetein, Beyruthon, Saydan, Tyruson és St. Jean D'acreon jöttem ide és innen Jeruzsálemet, Bethlehemet s a Holt-tengert, Jordán-vizét megjárva, újra visszamegyek Beyruthba. Onnan hihetőleg Damascusba rándulok és megint vissza. Ha pénzem jut Egyiptomot is megjáróm s pyramisoknál kinyugszom. A jövőndőt azonban ki tudja?

Szegény hazánk mit csinál? Átok szálljon azon főkre, kik,

¹³³ Erd. Nemz. Múz. Gr. Kemény J. Dipl. Autogr.

hogy régi hivatalaikat megtarthassák, nemzeteket összeháborítanak, bár vérözönbe fulladnának ők magok. Isten bocsássa meg, hogy e szent helyen még átkozodom. De érdemelnek-e egyebet emberek, kik a viszálykodás vérmagvát vetik szét marokkal, hogy abból az önszeretet virágai sarjadzanak?¹³⁴

1848. decz. 6-án ismét ír anyjának Jerusalemből:

„Tegnap s tegnap előtt a holt tengert, a Jordant s Jerikót jártam meg. Itt vagyok már egy hete e szent városban s elfogódott szívvel lépek be naponta megváltónk sírjába, mely egyike a legérdekesebb, a legszebb templomoknak... minden kő egy historiai lap, minden domb classicus, minden völgy istenlátogatott s koronául mindezek felett a szent Golgotha!” Aláírása: „Lázár a remete.”¹³⁵

1849. febr. 4. sógorához gr. Rindsmaul Alberthez intézi sorait. Ezuttal német nyelven:

*20 Tage verweilte ich in den heiligen Stätten, besuchte Bethlehem St. Johann des Täufers Geburtsort, und Wüste, das todte Meer (einst Sodoma und Gomorrha) den Jordan, Jericho, Bessabe, Salamon's grossartige Cisternen etc. etc. und nachdem ich mich zum Ritter des heiligen Grabes habe schlagen, und mich Gratis (eine ausordentliche Auszeichnung) habe dekorieren lassen, kam ich mit einer Gelbsucht nach Jaffa zurück.*¹³⁶

Utolsó levelét 1849. febr. 16-án írja anyjához Alexandriából:

„Holnap, ha Isten segít, egy csatornán a Niluson fel a fővárosba Cairóba indulok, Afrikát is egy kissé megutazandó, miután három hónapot Azsíában utazgattam. Cairotól Thebéig s a Nil cataraktáig egy külön bárkán a török kormány költségén — azaz ingyen utazom felső Egyiptomba, mely utam két hónapot vesz és kormányi kitüntetés nélkül ezerekbe kerülne.”¹³⁷

1850-ben érkezik vissza Pestre. Művei közül, a már említettekén kívül még ezeket sorolhatom fel:

Shakespeare drámáinak muzsikája. Rajzolatok 1837.

Széchenyi mint író, Nemzeti Társalkodó, 1834. II. 283.

Shakespeare és drámái. Athenaeum 1839.

Levéltöredékek (H. Czenki kastély, Kupeczky, Thalberg, Liszt Ferencz stb.) Athenaeum. 1839. II. 51. 52.

Nyílt levél a „Közlemények” kiadó-szerkesztőjéhez. Litteraturai Lapok 1841. I. 46. 47.

Salon élet. Pesti Hirlap, 1841. 29.

Beszélyek és levelek Emiliához. Athenaeum 1842.

Szépirodalmi felszólítás a két magyar haza lelkesebb hölgyei s fiaihoz. Athenaeum 1842. II. 73.

Gorove István utazása külföldön. Könyvismertetés. Honderü, 1844. II. 20.

Uj levelek Emiliához. (Prága, Dresda, Hannovera, Hamburg, Heelgoland.) Honderü. 1846. II. 4. 5.

Milton. Az elveszett paradicsom. Akad. székfoglaló értekezéslet. Honderü, 1846. I. 5—8.¹³⁸

Meghalt Bécsben, 1851. febr. 5. Eltemetve Budán.

4. *Emilia* szül. 1813. okt. 31. Egybekelt 1836. decz. 6. gr. Rindsmaul Alberttel. Meghalt 1862. szept. 23.

c) *Ignác* 1770-ben halt el.

d) *III. Zsigmond* 1792. mint középszolnoki hites assessor Bethlen Sámuel és Baranyai Pál előtt I. Ferencznek hűségesküt tesz.¹³⁹ 1795. a tasnádi és krasznai uradalmak felének visszaadásáért Aspremont Gobert-János és neje Wolkenstein-Trostburg Mária-Anna ellene pert indítanak.¹⁴⁰ „Méltóságos P. H. Zsigmond főkuratorságában,“ 1802. építették fel a kémeri ev. ref. egyházat, a mint az a templom oldalfalán olvasható. 1806. Kémeren 1 $\frac{1}{2}$ adómentes lakótelke, 15 lakott antiqua és 8 lakott nova; Keresztelken 8 lakott és 1 puszta antiqua, 2 lakott nova jobbágytelke, Kis-Paczalon 2 adómentes lakótelke, 11 lakott és 1 puszta antiqua, 9 lakott és 3 puszta nova, végül Somlyón 2 lakott antiqua és 1 lakott nova. 1808-ban Somlyó-Csehiben 10 antiqua és 7 nova jobbágytelke volt.¹⁴¹

1809. Középszolnoki assessor, 1810. orszgyül. követ. 1820. Mátyán és Kalocsán birtokos.¹⁴² 1823—1826. között táblabíró. Ő és neje Br. Bánffi Mária (Br. Bánffi Mihály és Kemény Teréz leánya) 1825. és 1838. nagyban elősegítették a monói reformatus egyház építését. Nejének 1827-ben történt elhunytja után gyermekeik: Mihály, Polyxena (Péchy Istvánné), Terézia (Hatfaludi Elekné), Mária (Becski Károlyné) és Zsuzsanna között az anyai jószágokat Kémeren, Paczalon, Somlyó-Csehiben 1830 ban felosztják.¹⁴³

1. *Teréz* előbb Weér Lászlóné, utóbb Hatfaludi Elekné. Birtokos volt Ardóban, Felső-Szivágyon, Monóban, Szamosujlakon és Kelenczén.¹⁴⁴

2. *Polyxena* Péchy Istvánné. 1836. Dadai Istvánt eltiltja Galgón levő két ősi telkének elfoglalásától.¹⁴⁵ 1863. urbéri kárpótlást kap Kaczkón.¹⁴⁶ Meghalt Czikon 1853. márcz. 23. Eltemetve Monóban.¹⁴⁷

¹³⁸ V. ö. Magy. Tud. Akad. Alm. 1863. 269. 270. *Szinyei József*, Magyar Írók.

^{139—141} Szilágyvm. Monogr. V. 615.

¹⁴² Szoln.-Dob. Monogr. IV. 196. V. 126.

¹⁴³ Szilágyvm. Monogr. V. 615. 616.

¹⁴⁴ Gen. Füz. V. évf. 53.

¹⁴⁵ Szoln.-Dob. Monogr. III. 506.

¹⁴⁶ U. o. IV. 167.

¹⁴⁷ Gyászjelent. Erd, Nemz. Múz. Törzsgyűjt.

3. *Zsuzsánna* szül. 1802. Sombori Ferenczhez ment nőül 1836-ban. Kalocsán, 1863. urbéri kárpótlást kap.¹⁴⁸ Meghalt Kis-Esküllön, 1866. nov. 15.

4. *Mária* gr. Teleki Ádámné, utóbb Becski Károlyné. Meghalt 1841. okt. 10.

5. *II. Mihály* tevékeny részt vett a Nagyvárad-Kolozsvár közötti vasuti vonal felépítésének előkészítésében. 1851. jun. 11. elnöke azon szűkebb bizottságnak, melynek feladata volt a Nagyvárad és Kolozsvár között levő községeket és birtokosokat fölvilágosítani a tervezett vasut hasznáról. Őket adományok megajánlására felszólítani.¹⁴⁹ Az 1851. okt. 12-re hirdetett ev. ref. közzsínaton a kolozsvári egyházi főtanácsot képviselte.¹⁵⁰ Meghalt 1857. április havában. Kétszer nősült. Első neje Kendeffi Krisztina, második: br. Inczédi Mária (szül. 1790. † 1868.) Ez utóbbival kötött házasságából születtek gyermekei:

α) *VII. Miklós* szül. Alvinczen 1829. Bécsben a katonai mérnöki akadémiában tanult; onnan kilépve, Kolozsvárt a jogot végezte. Az erd. kormányshéknél hivataloskodott. Az 1848—49. szabadságharczban a Károlyi-huszárok közé lépett mint közlegény. A Bach-korszak alatt elhagyta hazáját és Törökországban, majd Ázsiában utazgatott. Nagy vagyonát kártyajátékon és speculatiókon elveszítette. Az ötvenes években mint hírlapíró fejtett ki nagyobb tevékenységet. Önálló munkái: *Törökország fővárosa*, Pest, 1862. *A kik sorsukat vezérlik*, regény u. o. 1871. *Régi urak*, színmű, u. o. 1874. *Egy királynő szerelme*, tragédia, u. o. 1876. *A metelyhíntők*, regény, Bpest 1883. *Gál Sándor pusztulása*, u. o. 1888. Egy ideig szerkesztette az *Alkotmány* cz. politikai napilapot.

Még 1861-ben Ödön testvérével együtt a Horváth-Inczédi név egyesítésével báróságot kapott.¹⁵¹ Meghalt 1895. febr. 23. Budapesten. Nejétől Seethal Karolinától született leánya: *Kamilla* korán elhunyt.

β) *Józsefa* gr. Wass Ádámné, meghalt Kolozsvárt, 1849. máj. 10.

γ) *Ödön*, a mint már említettem, 1861-ben nyert bárói rangot. Meghalt 1906. máj. 30. Nejétől gr. Rhédei Johannától gyermekei: *Kata* (szül. 1865. férjhez ment 1884. gr. Vetter von der Lilie Ferdinándhoz), *Eugenia* [gr. Attems Károlyné (sz. 1869. okt. 3. esk. 1898. aug. 10.)] *Józsefa* (sz. 1875. † Alvinczen 1891. jun. 29.) és *Ilona* († 1882.)

¹⁴⁸ Szolnok-Dob. Monogr. III. 506.

¹⁴⁹ *Török István*, A kolozsv. ev. ref. kollegium tört. II. 161.

¹⁵⁰ U. o. 162.

¹⁵¹ Gen. Füz.

II. Ferencz ága.

II. Miklósnak három nagykort ért fia között *II. Ferencz* volt a középső. Utódai megmaradtak az ősi unitárius vallásban.

Legelőbb 1663 ban találkozunk vele, a midőn jelen van Apaffi Gergely beiktatásánál.¹⁵² 1666-ban Apafi Mihály fejedelem pohárnokja.¹⁵³ 1685. febr. 12-én Medgyesfalván mint közbíró a Bodoni testvéreket megegyezteteti Bálinti Zsigmondnéval.¹⁵⁴ Apaffi M. megbízottja Karaffához, kitől 1687. okt. 10. kelt levélben hadi ügyekben értesítést hoz.¹⁵⁵ Még 1680. jul. 9-én tartotta lakodalmát „székely fortélyokkal rakva“ székelykocsárdi Balogh László és Iörinczfalvi Koncz Borbála leányával: Katával.¹⁵⁶ Thököly párt híve sőt 1690. okt. 31-én elkiséri Havas-altöldre.¹⁵⁷ A nagyszzebeni országgyűlés az összes függőben lévő erdélyi országos ügyeknek a felség elé való terjesztésével Alvinczi Péter ítélő mestert bizta meg. Az utasítás megszerkesztésére 1692. jun. 21-én kiküldött bizottságban találjuk Haller János és Apor István mellett H. Ferenczet is.¹⁵⁸ A követség, mely az előterjesztést Bécsbe a felség elé vitte Alvinczi Péter, Dálnoki János, H. Ferencz és Zabanius Izsákból állott.¹⁵⁹ Első kihallgatásukat 1692. szept. 3-án nyerték, mikor Alvinczi benyújtotta az emlékiratot. Minthogy minden sürgősség daczára sem nyertek választ, 1693. jan. 3-án egy második és márcz. 14-én egy harmadik emlékiratot nyújtottak be, hasonlólag eredménytelenül: választ sehogysen nyerhettek. Végre gr. Kinsky egész váratlanul fölhevta őket, hogy emlékirataikat rövidebb kivonatban terjesszék be s erre máj. 20-án csakugyan kiadták a rég várt választ. A császár itt is az előbbi diplomában kifejezett álláspontját tartotta fenn. Nem várt és feltűnő rendelkezése volt, hogy a kormányszék ezental kétfejjü sassal ellátott pecsétet használjon, jelöl, hogy a császár Erdélyt pártfogása alá vette. Alvincziék junion elején utaztak haza.¹⁶⁰ A tordai országgyűlés szept. 29-én azon bizottságba, melynek feladata volt Kolozsvárt a piaczi templomot s az iskolát az unitáriusoknak kézhez adni s azt megbecsülni. Wass Györgyöt, H. Ferenczet és Fleischer Tóbiást rendelte ki.¹⁶¹ Másnap el is utaztak és okt. 1-én az iskoláknak szánt házakat Balku Pál városi alkaptány, Rajner Márton városi hadnagy és a tanácscsal meg-

¹⁵² Erd. Nemz. Múz., gr. Kemény J. Dipl. Trans. IX. 57.

¹⁵³ Történelmi Tár. 1894. évf. 560.

¹⁵⁴ Geneal Füz., IV. évf. 3.

¹⁵⁵ Erd. Nemz. Múz., gr. Kemény J. Dipl. Autographum.

¹⁵⁶ —¹⁵⁷ Wass György naplója 12., 103. l.

¹⁵⁸ U. o. 155.

¹⁵⁹ —¹⁶⁰ Szilágyi Sándor, Erd. Orszgyül. eml. XXI. k. 10—14. l.

¹⁶¹ Szilágyi Sándor, Erd. Orszgy. Émj. XXI. k. 15. l.

becsültették. A szabó-czéh házát 1500 frtra, kannagyártó házát 800 frtra és Keresztesi Sámuel házát 4000 frtra értékelték. Okt. 3-án visszatértek Tordára.¹⁶² Midőn 1694. jan. 4-én a három protestans felekezet tagjai a kormányzó lakásán értekezletet tartottak, mivel a katolikusok a kolozsvári reformált szász templomnak átadását kérték, az unitáriusok részéről Maksai Ferenczet, Luki Pált, H. Ferenczet és Miklóst találjuk ott.¹⁶³ Márcz. 4-én az országgyűlés a katonaság számára raktárba szállítandó összesen 60,000 köből buza ügyét vette tárgyalásba. A rendek, az eddigi szokás elkerülésével. nem akarták az urakra bizni a repartialást, elhatározták, hogy egy bizottság által tervet készítenek a kiosztás arányairól s minden megyéből egy regalistát és egy követet küldtek ki ebbe a bizottságba. A bizottság, melyben H. Ferencz is helyet foglalt, munkálataival másnapra elkészült, de nem terjeszthette be az országgyűlésnek. mert a kormányzék előbb magához vitette fel. Wass György és H. Ferencz vitték oda a tervezetet, hol aztán az urak a munkálatot elvetették s a repartitióról maguk intézkedtek.¹⁶⁴

Márczius 24-én a császártól jött leiratokat olvasták fel, s ezek között azt, mely a Bécsbe küldendő udvari cancellár ügyében intézkedett. Az adandó utasítás elkészítésére bizottságot küldtek ki, Alvinczi Pétert, Baresai Ábrahámot, Bánffi Farkast, Toroczka Mihályt, Horváth Ferenczet, Luki Pált és Wass Györgyöt, kik is az utasítással elkészülvén, munkálatuk, mely az alkanczellár hatáskörét szabja meg, ápr. 3-án vétetett tárgyalásba s hagyatott jóvá.¹⁶⁵

Az 1697. márcz. 11-ére Kolozsvárra összehívott országgyűlésnek is munkás tagja. Márcz. 21-én Szebenbe Rabutin generálshoz küldik követségbe Mikes Mihálylyal együtt, hogy a hadijárulékok ügyében megegyezést hozzanak létre.¹⁶⁶ Midőn márcz. 30-án a sörárulást is megakarták tiltani, annak H. Ferencz és Wass György voltak legnagyobb ellenzői. Ugy, hogy azzal fenyegették őket, hogy voxukat a császár elé viszik „disimálni.“¹⁶⁷

Még 1695. márcz. 25-én „táblafiává“ jelölték,¹⁶⁸ s április 25-én meg is kapta Lipót kinevező okmányát.¹⁶⁹ S lett a törvényes táblának sok időnkig nagy törvénytudó assessora, végre pedig Lipót császár erdélyi kormányzékénél tanácsos. Nagy

¹⁶² Wass György naplója 168. l.

¹⁶³ U. o. 179.

¹⁶⁴ U. o. 181.

¹⁶⁵ U. o. 184. Erd. Orszgy. Eml. XXI. k. 21.

¹⁶⁶ U. o. 242.

¹⁶⁷ U. o. 243.

¹⁶⁸ U. o. 195.

¹⁶⁹ Erd. Nemz. Múz., gr. Kemény J. Dipl. Trans. Suppl. XI. 227.

bölcsességgel írott könyveiben ma is nagy tiszteletet érdemel.¹⁷⁰ Itt említett műveiből csak egy ismeretes: Apologia Fratrum Unitariorum, azaz az unitarius atyafiaknak menetségére és egyszerűsmind keresztyéni értelmeknek megvilágítására rendeltetett írás. Ez is csak halála után látott napvilágot, de ekkor egymást követő esztendőben (1700—1701.) két kiadást ért.

Széplakon, 1699. nov. 6-án halt el.¹⁷¹ Özvegye még 1724-ben is élt, ekkor Alsó-Ilosván birtokos.¹⁷²

II. Ferencz, testvére Miklós és sógornője Kozmáné, Folthi Borbála emlékét őrzi a széplaki templom feliratos köve:

SUMPTIBUS ET INDUSTRIA SPLIUM AC GENĒR
FRANCISCI AC NICOLAI PETRITYEVIT HORVAT DE
SZEPLAK UNIUS NEMPE TRAN. TABULAE JUDICI-
ARIAE REGNI TRANSYLVANIAE ASSESSOR, ALTERIUS
NEMPE **NICOLAI** COMITATUS DE KÜKÜLLŐ
ASSESSOR AC DNĀE **BARBARAE FOLTHI** SPECTA-
BILIS AC CENĀE QVONDAM **COSMI PETRITYEVIT**
HORVAT DE SZEPLAK TABULAE JUDICIARIAE
REGNI TRANS. ASSESSOR RELICTAE AEDIFICUM
AO. 1699. REGNANTE SERENISSIMO AC CLEMEN-
TISSIMO DNŌ DNŌ LEOPOLDO ROMANŌR.
IMPERATORE IN HONOR. DEI PATRIS ET FILII
EIUS JESU CHRISTI NAM ET SI SUNT QUI
DICATUR NOMINE IN CELO, SIVE IN
TERRA, SI QUIDEM SUNT DII MULTI
ET DOMINI MULTI, NOBIS TAMEN
UNUS IN ILLUM ET UNI DNŪS JESUS
CHRISTUS PER CUM OMNIA ET NOS PER
IPSUM.

I. COR. VIII. 5. 6.

Gyermekei:

1. *III. György.*

2. *Laszló* ifjan haltak el.

3. *Borbála*, kénosi Sándor Gergely „Erdélyben nagy tudományáért, törvénytudásáért sokrabecsült ítélő mester“ neje.¹⁷³

¹⁷⁰ Geneol. Füz. V. évf. 103.

¹⁷¹ U. o. 95.

¹⁷² Szoln. Dob. Mon. IV. 118.

¹⁷³ Geneal. Füz. V. évf. 103.

Forrásaink legtöbbször „Klárának“ írják. En az eredeti osztály levél alapján irom nevét. 1728. jul. 23-án halt el.

4. III. *Kozma* 1715-ben már nős és Alsó-Ilosván birtokos.¹⁷⁴ 1720. febr. 19. osztozik meg testvéreivel Ferenczcel és Borbálával, Sándor Gergelynével Belső-Szolnokmegyében Alsó-Ilosva, Középfalva és Omlás; Kisküküllő megyében Vámosudvarhely, Zágor, Oláhsolymos és Désfalva; Háromszéken Gelencze; Tordavármegyében Gyéresszentkirály, Egerbegy és Lóna; Aranyosszéken Székelykocsárd, Fejérvármegyében Hortobágy; Dobokamegyében Igricze, Köblös és Töök községekben örökölt birtokokon.¹⁷⁵

1745. szept. 12-én temették el a széplaki sirboltba.¹⁷⁶

Nejétől Benkő Máriától született gyermekei:

a) *János* 1770—1773. között birtokos Alsó-Ilosván.¹⁷⁷ Arkoson, 1781. jul. 13-án testvérevel Borbálával csereszerződésre lép s ebből következőleg átengedi árkosi nemes curiális telkének fele részét a rajta levő csürrel és egyéb épületekkel, továbbá az azzal szomszédos jobbágysessioikat Pető Józsi nevű jobbágyficzkóval együtt, melyekért cserébe Borbálának vámosudvarhelyi és étfalvi javait kapja.¹⁷⁸

1784. máj. 5. sárdi Simén Elek fölszólítja, hogy némely jobbágyain lásson törvényt.¹⁷⁹

1786-ban Alsó-Ilosván 12, Omlásán 2 jobbágya volt.¹⁸⁰ Ez utóbbi helyen még 1795-ben is birtokos.

Neje Toroczkai Ágnes, utódaik nem maradtak.

b) IV. *Kozma* szül. Széplakon 1735. Katonai pályáját gr. Gyulai István tábornok oldalán kezdette, hova 1751. aug. 26-án bátyja, Boldizsár ajánlotta be.¹⁸¹ 1764-ben az I. székely határőr ezredben főhadnagyi rangot kap. Kedvező szerencsével, teljes béke idején két évtized alatt ezredességig emelkedett. 1778-ban bárói címet nyert.¹⁸² A török háboru kitörésekor parancsot kapott, hogy az I. székely határőr ezreddel, székely huszárokkal és mintegy 500 főnyi önkéntessel a gimesi szoroson át Moldovába törjön. 1788. febr. 19-én az oknai gazdag sóbányát minden készletével elfoglalta. Márcz. 15-én meglepte Piatrát, néhány nap mulva Bahora nyomult. Foksánánál máj. 29-én 70 törököt ejtett

¹⁷⁴ Szoln. Dob. Mon. IV. k. 118.

¹⁷⁵ Daniel cs. lev.

¹⁷⁶ Keresztény Magvető XXI. 91. l.

¹⁷⁷ Szoln.-Dob. Mon. IV. 118.

¹⁷⁸ Daniel cs. lev.

¹⁷⁹ Erd. Nemz. Múz. sárdi Simén János lev. registr.

¹⁸⁰ Szoln.-Dob. Mon. IV. 118. V. k. 282.

¹⁸¹ Kereszt. Magv. XXI. évf. 92.

¹⁸² Geneal Füz.

el, 22-öt elfogott és 14 zászlót elfoglalt. Nehány nap mulva Adgyudról az ellenség tulnyomó erejét Petruskára visszaverte. Jun. 20-án 3000 török által megtámadva visszavonulni volt kénytelen. Jul. 13. és 16-án 5000 török támadását verte vissza, hol ezek jelentékeny veszteséget szenvedtek.

A következő évben ismét Moldovába szállott serégével és a foksáni ütközetben első volt, ki az ellenség táborára rohant. Martinestnél ezredével oly ügyes állást foglalt, hogy ágyui nemcsak azon oldalon kényszerítették az ellenséget visszavonulásra,

de egész hadvonalát feladni kényszerült. Coburg herceg, a fővezér méltányolva ebbeli érdemeit, vezérőrnaggyá kérte kineveztetni, ami 1789. okt. 9. meg is történt. Ugyancsak itteni ügyes és körültekintő s amelltt bátor föllépése hozta meg neki a Mária Terézia-rendet.¹⁸³

Pályáját mint altábornagy és az erdélyi két oláh határőr-ezred dandárparancsnoka fejezte be Nagy-Szebenben, 1794. febr. 18-án.¹⁸⁴

c) *Zsuzsa* 1744. nov. 4-én kelt egybe gr. Beth-

len Samuval, de már három év mulva, 1747. júliusában elhalt, jul. 30-án temették a széplaki sirboltba. Szentábrahámi Mihály és Kovácsi Tamás tartottak felette halotti beszédeket.¹⁸⁵

d) *Borbála* 1752. nov. 25-én kelt egybe Daniel Györggyel. Özvegygé lett 1761. ápr. 25-én, mikor Daniel György utközben Szász-Hermány közelében véletlenül elhalt. Árkoson, 1781. jul. 19-én testvérével, Jánossal csereszereződésre lép. Ennek értelmében átengedi neki az étfalvi curiában, káposztás és veteményes kertekben öt illető $\frac{1}{4}$ -részét, továbbá a vámosudvarhelyi javakból H. Mózes után neki örökrészüln jutott jobbágyokat, végül az ottani allodialis szénafűben lévő harmadrészét. Ezekért cserébe János árkosi javait kapja.¹⁸⁶

¹⁸³ Vasárnapi Ujság 1867. évf. 139. 1.

¹⁸⁴ Siebenbürg. Quastalschrift IV. 199.

¹⁸⁵ Ker. Magv. XXI. évf. 91.

¹⁸⁶ Daniel cs. levl.

45 évet töltött özvegyiségben s 1806. máj. 8-án, 82 éves korában halt el Árkoson. Úrmösi János árkosi unit. lelkész tartott felette halotti beszédet s ebben szép tulajdonságait különösen kiemeli.¹⁸⁷

e) *Mózes* „ki is minekutánna az iskolai szükséges tudományokat serénységgel kitanulta, az erdélyi egyik kanczellárián a törvényekben magának fundamentumot vetett volna, magát a házassági életre adván, vette vala házastársul (Szászfalmáson, 1757. márcz. 29.¹⁸⁸) br. Bánffi Boldizsár ur ritka szemérmességű Judith kisasszony leányát, kitől is nagy reménységet mutató egyetlen egy fia Károly a csak ezelőtt mult esztendőben az örökkévalóságba virágszál korában elköltözék. Másodszori házasságában (1760.) vette mélt. gr. Kun László ur leányát gr. Kun Klára asszonyt, kitől maradott Rachel és Karolina szép szüességű gyászbaborult koporsója mellett siránkozó leányai.“¹⁸⁹ A halotti beszéd, a honnan ezen életrajzi adatait idézem, az egyetlen forrás, mely az 1776. nov. 29-én elhalt Mózesről megemlékezik. Már említett leányai közül *Rachel* 1778. márcz. 5-én ment nőül gr. Toldalagi Istvánhoz, de már a következő év április havában elhalt.

5. III. *Ferencz* 1729. márcz. 1-én jelen van Szentpáli József lakodalmán.¹⁹⁰ Apor Péter kortársai között említi.¹⁹¹ 1744. Árpáston birtokos.¹⁹² Meghalt Széplakon, 1746. máj. 3-án, s ott is temettetett el.¹⁹³ Nejétől gagyí Pálffy Juliától gyermekei:

a) *Klára* meghalt 1797. jan. 25.

b) *Julia*

c) IV. *Ferencz* szül. 1731. 1753. máj. 23-án rokonaival, Boldizsárral, Miklóssal, Mózessel, Jánossal és Rebekával közös biztosító iratot adnak a Simén családnak, hogy a közösen birt szép-laki javak egyharmadát ki fogják szolgáltatni.¹⁹⁴ Ugyanezen év jun. 15-én újabb egyezsége lép Simén Andrással az osztatlanul birt javak felosztására nézve.¹⁹⁵ 1750. Alsó-Ilosván, 1754. Árpáston birtokos. 1769. a fiscus perbe fogja Apaffi Mihály árpástói, málomi, fügei részéért, de később 1771 ben a pertől eláll.¹⁹⁶ Már 1767-ben szolgabírói tisztet visel Küküllőmegyében.¹⁹⁷ 1778. jun.

¹⁸⁷ id. Daniel Gábor közlése.

¹⁸⁸ Keresztény Magv. XXI. évf. 94.

¹⁸⁹ Geneal Füz. V. évf. 104.

¹⁹⁰ Vass László naplója 547.

¹⁹¹ Syntagma vivorum 185.

¹⁹² Szoln.-Dob. monogr. II. k. 75.

¹⁹³ Kereszt. Magvető XXI. évf. 91.

¹⁹⁴ Erd. Nemz. Muz. sárdi Simén J. lev. registr.

¹⁹⁵ U. o.

¹⁹⁶ Szoln.-Dob. Mon. II. k. 76. 77. III. 470. IV. 31. V. 113.

¹⁹⁷ Várm. lev. t.

20-án választják meg az unitárius egyházkerület főgondnokává. Huszonhat évi működése alatt egyháza kebelében a legmélyrehatóbb változásokat hozta létre. Már megválasztatása alkalmával kifejtette nagyszabású programját, mely Kövály szerint az unitáriusok „1867-ki kiegyezése.” Későbbi működése fényesen igazolta szervező talentumát. Erkölcsi és kulturális céloknak megfelelő szervezetet ő adott egyházának. Ehhez már ifju kora óta meleg szeretettel viseltetik. Nagyobb adományokban részesíti s másokat is adományokra buzdít. Az ő érdeme, hogy a kolozsvári templom és kollegium felépülhetett.¹⁹⁸ Lelkesedésének szép tanúsága, hogy a Széplakon építtetni kezdett udvarházát félben hagyja, csak hogy minden erejét a kollegium felépíttetésére fordíthassa. *Körmöczy, Csevegő fejezetek. I. kötet. Dr. P. Horváth Ádám szerk.*

1804. nov. 21-én halt el.¹⁹⁹ Kétszer nősült. Első nejét Suki Teréziát Felső-Zsukon, 1762. ápr. 22-én mátkásította el.²⁰⁰ Ettől gyermekei:

1. V. Ferencz szül. 1768. decz. 27.
2. V. János korán haltak el.
3. Zsuzsa szül. 1776. meghalt Boldogasszonyfalván, 1832. márcz. 19-én; eltemetve Széplakon a családi sirboltban. Férje ürmösi Maurer Sándor.

4. II. Károly, kiről alább lesz szó.

Suki Teréz elhalálózása után P. Horváth Zsófiát, V. Miklós és Váró Erzsébet leányát vette nőül. Ettől született gyermekei:

5. Róza sz. és megh. 1782.
6. Erzse sz. 1763. megh. 1784.
7. Lajos sz. 1785. megh. 1786.
8. Teréz szül. 1786. megh. Kolozsvárt, 1847. ápr. 8-án; eltemetve Gyéres-Szent-Királyon. Első férje br. Bánffi István, a második sárdi Simén Elek († 1844.) volt.

9. Klára sz. 1788. megh. 1797.

10. V. Kozma sz. 1790.

A tiz gyermek közül hét kiskorában elhalt. Nagykort Zsuzsán és Terézen kívül még csak az 1777-ben született II. Károly ért. Ez a kolozsvári unitarius kollegiumban és a kir. Lyceumban nevelkedett, azután bejárta Német- és Olaszországot. Külföldről hazatérve nőül vette Barcsai Rozát, kivel 27 évet élt együtt. 1815. jul. 3-án az unitárius egyház főgondnokává választott. Birtokai Alsó-Ilosván, Kaporon, Melegföldváron, Omlásalján²⁰¹ és Héjjasfalván voltak. Ő maga az utóbbi helyen gazdálkodott,

¹⁹⁸ Kövály L. A magy. unit. tör. 21—26.

¹⁹⁹ nagyaitai Körmöczy János. A hiv előjáró stb. 81—83. l.

²⁰⁰ Ker. Magvető XXI. évf. 96. l.

²⁰¹ Szoln.-Dob. Mon. IV. 119. 210. V. 157. 282. 283.

innen ment a kereszturi közvizsgákra. Később Kolozsvárra tette át lakását.²⁰²

Simén Elekkel neki is több rendbeli pere volt. Már 1806-ban ez perrel támadja meg őt azon czimen, hogy bizonyos földek kijártatását megakadályozta. Ugyanez ügyben 1807. máj. 21-én Pataki Sándor és Andrási Antal vesznek föl jegyzőkönyvet. 1813. okt. 4-én Simén Elek újabb perbeidézést küld a Teremi felé járó országot miatt, majd 1814. aug. 24-én azért, mert H. K. ezen országot kijavítását megakadályozta. 1818. máj. 19-én azt sérelmezi, hogy H. K. fűzfákkal ültette be az ő rétvét, aug. 7-én pedig bizonyos czigányok miatt merülnek föl ellentétek.²⁰³

Tudományok iránti előszeretetét jellemzi, hogy olyan könyvtárt gyűjtött össze, „melynek privatusoké közt a néhai báró Bruckenthal és a nagy cancellarius gr. Teleki Sámuelét kivéve, ma Erdélyben egy sincs párja.“²⁰⁴ 1830. jul. 15-én halt el Széplakon. Gyermekei:

a) *Károlina* sz. 1803. megh. Debreczenben, 1874. ápr. 24. Eltemetve Tisza-Eszláron. Férje volt: br. Györffi Sámuel.

b) *Julia* sz. 1806. megh. Kolozsvárt, 1856. okt. 24-én.

c) *Borbála* szül. 1814. Melegföldváron 314 h. terjedelmű földbirtoka volt, melyet azután unokaöccse Kálmán örökölt tőle.²⁰⁵ Meghalt 1888. szept. 16-án.

d) *Rózália* Kendeffi Károlyné. Meghalt 1839.

e) *VI. Ferencz* sz. 1808. bensőbb összeköttetésben volt a tudós gr. Kemény Józseffel. Több bizalmas jellegű levelét ismerjük, a melyet ő hozzá intézett.²⁰⁶ 1834-ben vette nőül Wass Antoniát. Meghalt Maros-Vásárhelyt 1845. okt. 9-én. Eltemetve Széplakon.

Gyermekei:

1. *VII. Ferencz*

2. *Károly* sz. 1833. † 1859. okt. 1.

3. *Ida* a költő sz. 1836. meghalt Bécsben, 1877. decz. 6. Férje volt: bethleni gr. Bethlen Miklós.

4. *Gábor* sz. 1839. Patában és Magyar-Köblösön volt birto-
kos.²⁰⁷ 1874-ben vette nőül cseszeliczki Szilvássi Idát. Meghalt 1890. aug. 27-én Patában. Eltemetve Széplakon. Felesége még 13 évig élt özvegyen és Széplakon, 1903. nov. 30-án mult ki.

²⁰² *Köváry László*. A magyar unitáriusok tört. 27. 1.

²⁰³ S. Simén János lev. Registruma.

²⁰⁴ *Molnos Dávid*. Az igaz ember stb. 15. 36—38. 1.

²⁰⁵ Szolnok-Dobokam. Mon. V. 157.

²⁰⁶ Erd. Nemz. Múz. gr. Kemény J. Dipl. Autogr. Nagy-Enyed, 1834. márcz. 6. szept. 6. Szász-Sebes, 1835. márcz. 25. Nagy-Enyed, 1836. nov. 25. decz. 1.

²⁰⁷ Szoln.-Dob. Mon. IV. 463.

Gyermekeik:

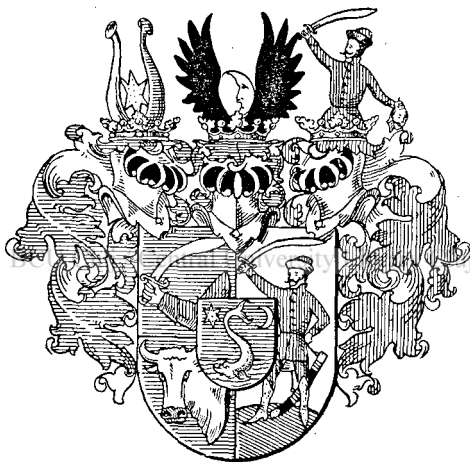
a) *Gabriella* sz. 1868.

b) *Rudolf* sz. 1870. kire H. Toldi János 1888. nov. 5. grófságát, nevét és czimerét átruházta. Neje: gr. Wass Rachel.

c) *Arthur* sz. 1872. nagybátyjával, Kálmánnal együtt 1894-ben bárói rangot nyert.

d) *Ida* sz. 1876. br. Bánffy Ferenczné.

5. *Kálmán* sz. 1840. decz. Alsó-Zsukon és Magyar-Köblösön birtokos A kolozsvári unitárius kollegium 1877-ben felügyelő gondnokává, 1882-ben főgondnokává választotta. Unitárius egyházi főgondnok. Iskolai és egyházi czélokra éveken át több ezer

koronát áldozott. A Ker. Magvetőben mély érzésre valló napló-szerű gondolatai jelentek meg. 1894-ben bárói rangra emeltetett. Neje gr. Csáki Katalin, ettől gyermekei:

a) *Melanie* sz. 1877. jan. 19. nváradi Inczédi-Jocksmann Ödönné. Esk. F.-Zsuk, 1906. nov. 30.

b) *Hortensia* sz. 1878. jun. 16.

c) *Katalin* sz. 1879. szept. 10.

d) *Eszter* sz. 1880. okt. 10. Br. Kemény Pálné.

e) *Antonia* sz. 1882. ápr. 24.

f) *Ferencz* sz. 1883. jul. 20. † 1905.

g) *Borbála* sz. 1888. IV. 24. Meghalt Felső-Zsukon, 1899. aug. 15-én.

Sándor Imre.

Pókai Sárosi György családi följegyzései.

*Memoriale.*¹

Minthogy in anno 1737. die 20 ma 8bris délutáni két óra tájban itt Sz. Lászlón házam és minden benne lévő portékáim (két ládákön kívül), pinczém, sok boraim, csűröm, pajtám, minden szalmájában lévő gabonám, szénám egy szóval (egy sajtó árnyékon kívül, ki is ugyan csak in affuturo anno 1738. 18 die Februarii elégett) minden épületim tűz miatt megégvén, semmivé lettenek; akkoron minden könyveim elégték, melyekben némely dolgaim no taltam volt, azért maradékim emlékezetére némely nevezetes dolgaimat ezen írásomban letettem in anno 1740.

A mi Sárosi familiánk eredetét vévén Erdélyben néhai idősb Sárosi János úrtól, ki is Magyar országról jött volt bé Erdélyben és Pókában requirált volt jószágot elsőbben és onnat kezdette magát iratni. És vette házastársul néhai Sz. Rontáson lakott Ozdi Gergely uram leányát Zsuzsánnát. (Kivel is még egy testvér leány volt Ozdi Borbára, kit is vett volt feleségül néhai Maxai Mihály uram, kitől is volt egy leánya, kit vévén feleségül mostan életben lévő Dicső Sz. Mártoni tks. ns. Balog Zsigmond uram, kitől vadnak három fiai: József, Ádám, Dávid; erről birják sz.rontási, bálintfalvi és némely nyarádtői jószágokat.) Mely Sárosi János uramnak, ki is ítélőmester volt, feleségétől, néhai Ozdi Zsuzsanna asszonytól voltak három tiai: György, Gergely és János.

1. Sárosi Györgynek fiai: ugyan György (az atyám), Zsigmond, József és Dániel és leánya Krisztina. Ez főkirálybirája volt nemes Marus széknek és abban holt meg, pestisben.

2-dik Sárosi Györgynek fia én vagyok és leánya Solnai Jánosné Erzsébet; ennek két fiai József, János és leánya Zsuzsi.

Zsigmondnak fia volt Zsigmond (ki is ifjúságában holt meg.) Leányi: Mária, Kolosvári Pataki Pálné; ennek két gyermeki: Kristina Désfalvi Pataki Ferenczné. Ennek 4 gyermeki: Éva, Sámsondi Vér Gáspárné. ennek eddig egy fia András.

Megint József és Dániel deficiáltak; Kristinának voltak két leányi. Első volt elsőbben Medeséri Bencser Pálné, ettől egy leánya Anna, Domokos Ferenczné.

¹ E családi följegyzést egy hasonló, de a birtokügyekre, illetőleg a rokonsággal az örökségekre is kiterjedő bővebb följegyzéssel együtt az Erd. Nemz. Múzeumban lévő pókai Sárosi-levéltár őrzi, mely 1904-ben és 1906-ban négy adományozó ajándékából került kallódó állapotából újra együvé. A följegyzés eredetije egy ívet foglal el s Szenkovits Antal nyarádszeredai kereskedő adományából jutott több száz Sárosi-levéllel a múzeumi levéltárba. Írójuk kevéssel élte túl utolsó följegyzését. A maroskőri unitárius esperesség IV. számú nagy protokollumának 109. lapján lévő följegyzése szerint 1764. febr. 19-én éjjel 11 óra tájt halt meg. Halotti bucsuztató versei a Századokban jelentek meg.

Második ura volt mostan élő Parádi Zsigmond uram, kitől vadnak sok fiai. Maga meghalt.

Második leánya volt Suki Lászlóné, kinek vadnak két fiai: László és János és leánya Mária, Toldi Józsefné.

Említett Sárosi János ítélő-mester második fiának Gergelynek fia volt Sámuel, ki is sine semine deficiált. Az lakott Vajában.

Harmadik fiának Jánosnak előbbi feleségétől Ebeni Zsuzsánától volt leánya Zsuzsánna, Petrityevit Horvát Miklósné. Ennek leányi:

1.¹ Szakmári Istvánné, kinek leányi: Borbára Gálfalvi Jánosné, Mária Iszlai Istvánné és fia Szakmári Sámuel

2.² leánya Anna Maurer Gáborné; ennek is vadnak gyermekei

3. leánya Kristina Szpáli Istvánné; ez deficiált

4-dik leánya Rebeka, ez hajadonon maradt.

Azon Sárosi Jánosnak utolsó feleségétől, Inczédi Erzsébettől, fia mostani Sárosi János, kinek vadnak leányi Kristina, Zsuzsánna. Zsofia és fia János; még neveletlenek.

Mely Inczédi Erzsébet előbb volt felesége néhai Székelykereszturi Kovács Zsigmondnak, kitől is volt két gyermeke: István és Éva. István deficiált, Evát vette feleségül az atyám, és nekem volt édesanyám; kinek én születtem in anno 1703 mense 8 bri.

Az atyám ifjabb Sárosi György halt meg in anno 1706, mense Martio.

Az édesanyám holt meg in anno 1709 16ta Augusti, amikor is árvaságra maradván, tartott a nagyanyánk, Inczédi Erzsébet, ki is holt meg in anno 1719, 15 Augusti és ezután mindenünk elpusztult, de Isten gondomat viselte.

Jó Istenem segedelméből azért jedzettem el feleségül az én édes feleségemet Sz. Iványi Máriát in anno 1734, die 7-ma Marty, a mikor is öszve esküdtünk Kibéden.

In eodem anno 1734 die 10ma Maji volt lakadalmunk Gálfalván. néhai atya házánál és onnat másnap hoztam haza 11-ma Maji, setatis meae 31, kit Isten hosszú, csendes étellel megáldjon.

Született első fiam György in anno 1735. ad diem 19tam 9-bris virradólag szombat napra, éjjel. Kit is Isten éltesen és segéljen, hogy megfelelően a maga nevének, mind lelki s mind testi jó és igaz *oconomus* lehessen és oszlop az Isten házában. Én első szülöttem, én erősségem és fájdalmom kezdete elsőbb az ajándékokban, nagyobb a birodalomban. Gen. 49. w. 3.

Született második fiam Sámuel in anno 1737 die 18-va X-bris, jó reggel, szereda nap. *Positus a Deo*. Ki is Istentől tétetvén maga sz. országának bírására, a mikor is szü(letése) napjára harmadszor

¹ Későbbi, idegen kézírásával: Első.

² Későbbi kézírásával: 2-dik,

virradott volna, in anno 1739 ad diem 16-tum Xbris ugyan szereda napra virradólag éjféle tájban ez világból kiköltözék az örök boldogságra; kinek teste felett praedikáltak hármat, magam adván materiát. 1. textus: Ihreni: 2 w. 19. — 2 textus 1 Regum 25. w. 1. — 3 textus Job 1. w. 21.

Született harmadik gyermekem, kis leányom Mária, in anno Christi fato 1739, die 7 ma Xbris, dél tájban, kit Isten éltetvén őrizze, hogy bánat és elviselhetetlen keserűség ne illesse; hogy ne legyen *Mare amaritudinis*, hanem legyen *Exaltata*. Isten segélje, hogy legyen Istennek alázatos szivü, hiv szolgálója, mely után Istentől felmagasztaltassék.

Ki is két nap hiján 13 hétig élvén, holt meg in anno 1740, die 5ta Martii, és így *felmagasztaltván* Isten országában, nekünk lön *keserűségnek tengere*. Ily hamar felelt meg nevének mindkét értelemben.

Született 4-dik gyermekem, második Samuel fiam anno 1741, die 11ma Aprilis, kedd nap dél tájban; ki is *Istentől tétessék* oszloppá az anyaszentegyházban.

Született 5-dik gyermekem, kis leányom Ágnes in anno 1743, die 19-na Martii, kedd napon, délután; a mikor is még haza érkeztem. megkeresztelték, tiszteletes püspökné asszonyom lévén kereszt anyya. Ki is in anno 1745 ad diem 9 num Januarii virradólag meghala. Concionator volt tiszteletes Sala Mihály uram. Textusa ez volt: Psal. 39 w. 14. Magam adtam volt.

Született 6 dik gyermekem in anno 1745, die 23-tia Marty, ki is másnap dél tájban megbolt keresztletlen. Fiú lévén szándékunk volt Istvánnak nevezni.

Született 7-dik gyermekem, kis leánykám, 2-dik Ágnes in anno 1748 21 8bris, hétfőn, vacsora után, ki is nevedekvén ritka maga kedveltetésével vigasságomra lévén, in anno 1750 3tia Januarii megholt. Temettem 6-ta Januarii, sok méltóságos nagy rendek lévén jelen. Predikállottak tiszteletes Tordátfalvi György és Sala Mihály ura mék dicsiretesen.

Más tintával, később, de ugyancsak Sárosi György kezével írva:

Ez benn megirt 7 gyermekeim közül az első, György, és 2-dik Sámuel maradván meg Isten jóvoltából, vélek maradtam mert

in anno 1757 az anyyok Sz Iváni Mária lemondván minden gazdasszonyságról, csak lopott, tékozlott, mig in anno 1749 a huszár-tisztekkel szerelmeskedvén k . . . lett és Sz. Iászlai Kelemen Mihálylyal szemérem nélkül társalkodván éjjeleken egy pendejben, az egy gatyában, azzal paráználkodott fertelmesül, és in anno 1762 ad 10 mum Junii virradólag elszökött és 27-ma Julii kezdettem róla inquiraltatni és kinyilatkozván paráznasága. in anno 1763 9 na Febr. az papok tőlle elválasztottak. Azután püspök Agh István a Szent

Iványi Zsigmond ajándékiért confundálván mind az processust, mind a papokat, in anno 1763 14. X-bris csak separatiot itiltek a thoro et mensa, két testisben Indebile keresett defectust keresvén, hogy egyik léha beszédü, mely nem igaz, másik együgyü volna, 3-dik szabad leány, acceptáltatott.²

A jegyzetek hátán: Praedecessorim, atyámfiái és gyermekim születésekről való notatiom. Nro 696.

Közli: Kelemen Lajos.

Fejér megye lustrája 1682-ből.

Regestrum deminorum magnatum et nobilium comitatus Albensis Transsilvaniae ad modernam expeditionem bellicum expeditorum die 8 augusti A. 1682. consignatum.

Bánti Zsigmond uram lovasi e. 10.	Becski János, Kapronczai István,
Pekri Lőrincz uram, Hedriné asz-	Csegezi Ferencz és Jenei Miklós
szonyommal e. 8.	árvái e. 1.
Koncz Gábor e. 2.	Bakocsi Tamás, Paniti András e. i.
Cserei Farkas uram e. 1.	Keresztesi Sámuel uram e. 3.
Páter János uram e. 1.	Samarjai Péter uram e. 2.
Décsei István uram e. 1.	Baroczi uram e. i.
Fosztó Sigmond uram e. 1.	Miske Márton e. i.
Torda Zsigmond uram e. 1.	Jánosi Péter e. i.
Szegedi László uram e. 1.	Szepesi Sándor, Herepei Nagy
Limbai Szegedi István uram e. 1.	Ferencz e. i.
Gerendi Miklós uram e. 1.	Váradgyai Kazdag Bálint e. i.
Székesi Miklós uram e. 2.	
Zilahi Pál uram e. 1.	
Kira György uram e. 1.	
Rákosi János uram e. 1.	
Tompaházi Szilágyi István uram e. 1.	
Nagy András uram e. 1.	
Dályai Pap György uram e. 1.	
Inczédi Zsigmond uram, Szabó Ke-	
resztély, Dobolyi Bálint, Magya-	
rosi István, Vári Istvánnéval e. i.	
Mixa István, Katonai István, Vas	
Dániel, Becski Lászlónéval, Becski	
Andrásnéval és Pallos Péter-	
nével e. i.	
Bágyoni Imre, Belényesi György,	

Tövissiek:

- Pesti András e. 1.
- Molnár György e. 1.
- Pap János e. 1.
- RácZ János e. 1.
- Andro Lukács e. 1.
- Bakos Miklós e. 1.
- Szabó Tamás e. 1.
- RácZ Radovicza e. 1.
- Molnár Álgye e. 1.
- Molnár Bálb e. 1.
- Kovács Filimon e. 1.
- Képiró Sztán e. 1.

² A válópörre több vallatás megvan a Sárosi levéltárban s az egész regényes válópör a marosköri unitárius esperestség IV. számú nagy protokollumában a 16—109. lapokon, Marosvásárhelyt.

Borbánd:

Szabó János e. 1.
Petrika Péter e. 1.
Kis Mátyás e. 1.
Filicze Pál e. 1.
Hajkully Farkas beteg, elmaradott.
Moga Sztoja e. 1.
Susmai János e. 1.
Thot Péter e. 1.
Pujkán Márton e. 1.
Moricz István e. 1.

Sárdiak:

Budai Péter uram e. 1.
Lévai István uram e. 1.
Fejér Mihály e. 1.
Szent Györgyi Ferencz eq. 1.
Kazdag János eq. 1.
Adorján Lőrincz eq. 1.
Szócs István eq. 1.

Magyar Egen:

Biró János eq. 1.
Gál Mihály eq. 1.
Kádár Péter eq. 1.
Fülöp György eq. 1.

Vajasd:

Borbély György e. 1.
Borbély Tamás e. 1.
Szathmári János e. 1.
Alvinczi Nagy István e. 1.
Szalai György e. 1.
Gál Péter e. 1.
Márkodi István e. 1.
Szekelly Mihály e. 1.
Nagy Miklós e. 1.
Lökös Mihály e. 1.
Miklós Tamás e. 1.

Benedik:

Balás Deák eq. 1.
Rab István eq. 1.
Buda Lázár eq. 1.
Karkai Horváth István eq. 1.

Tsüged:

Katona János e. 1.
Tömösvári Péter e. 1.
Havasi Gábor e. 1.
Iliás Péter e. 1.
Rác Péter e. 1.
Muntyán Szimion e. 1.
Dállyai Nagy Jakab e. 1.
Farkas Ferencz e. 1.

Felső járás:

Daniel Mihály uram eq. 8.
Daniel Péter uram eq. 4.
Daniel Ferencz uram eq. 3.
Tordai János uram eq. 1.
Maurer Mihály uram személye szerint.
Széki István uram eq. 1.
Türi László uram eq. 2.
Csongrádi László uram eq. 2.
Sebesi Job és Borsai György uramék eq. 1.
Piheni Ferencz uram eq. 1.
Sziladi Gergely uram eq. 1.
Pávai Dávid az nájájával eq. 1.
Szilágyi Pálné asszonyom eq. 1.
Kovács Mátyás uram eq. 1.
Török Jakab uram eq. 1.
Miske Gábor uram eq. 1.
Eperjesi Ferencz uram eq. 1.
Szacsvai Zsigmond uram eq. 1.
Pap Demeter és István uram eq. 1.
Geréb András uram eq. 1.
Csernátoni István uram eq. 1.
Pribék Ferencz uram eq. 1.
Szentkirályi Ferencz uram és Rác Istvánné eq. 1.
Hévízi István Deák uram eq. 1.
Tunyordi János uram eq. 1.
Vágási György eq. 1.
Muhai Sámuel eq. 1.
Somodi János eq. 1.
Szabó Gábor eq. 1.
Bojér Kelemen eq. 1.

Nemes Mihály uram eq. 1.
 Kövér István uram eq. 1.
 Kisfaludi Ferencz uram eq. 1.
 Kovács Mihály eq. 1.
 Kövér Mihályné asszonyom eq. 1.
 Benkő Bálint eq. 1.
 Pilbárt György eq. 1.
 Könczei Ferencz eq. 1.
 Donáth János eq. 1.
 Kun Mihály eq. 1.
 Bodó István eq. 1.
 Bodó Miklós eq. 1.

Kis Pál eq. 1.
 Erdő András, Erdő György eq. 1.
 Kun Mihály eq. 1.
 Kasza Ferencz eq. 1.
 Fodor György eq. 1.
 Rácz Péter senior eq. 1.
 Rácz Péter junior eq. 1.
 Rácz Mihály eq. 1.
 Bodó Mátyás.
 Szebeni katonák nro 32.
 Brassoi katonák „ 13.
 Latus nro 219.

(Eredetije kettőbe hajtott fél iven a széki gr. Teleki nemzetség marosvásárhelyi levéltárában. Missilis osztály 812—825. sz. alatt.)

Közli: ifj. Biás István.

A váradi Haynal család.

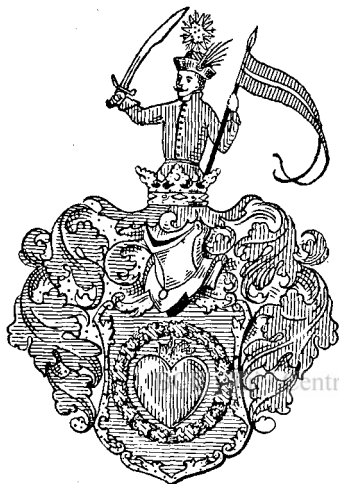
E szép multu nemes családot nem igen ismeri családtörténeti irodalmunk. Mikor ezek javarésze készült, akkor nem lakott a család e hazában s már megbarátkozott a kis országgal, mely számára a számkivetésben oltalmat adott.

A szabadság eszméje hatotta ét a család minden tagját. A férfiak a harcmezőn szolgálják nemzetüket, a nők közül Rozália összeesküvésben vesz részt, s keserű fogságot szenved hazájáért. A viszonyok kényszerűségében Romániába, Botosaniba emigrált a család csaknem minden tagja, s ott szerzett új hazát, birtokot, megélhetést magának; nyelvét, nemzetét azonban nem feledte el. Ma már csak egy tagja él e szép családnak — Romániában, két gyermekével; az életerős, sok százados fenmaradást ígérő ág immár újból közöttünk van, hogy örökölt, csaknem minden tagjában kipróbált hazafiui erényeivel erősítse azok számát, kik nemzetünkért, hazánkért életüket, vérüket képesek áldozni.

A család nemességét a Csatári János kapitánysága alatt alhadnagyságot viselő váradi Haynal István szerezte,¹ kit Bethlen Gábor erdélyi fejedelem némely tanácsosai javaslatára, kegyelmesen tekintetbe vévén azon hűséget és hasznos szolgálatokat,

¹ A család leszármazását 1845. június 1-ig, czimleirását II. József közügyigazgatósági kancellista részére a gyulafejevári káptalan által kiállított nemességi igazolásból vettük (eredetije váradi Haynal Géza beszercei korbázigazgató, főorvos tulajdonában). A későbbi leszármazás a család közlése. Az armalis kivonatos másolata meg van az Erd. Lib. Reg. XI. kötet 9. lapján.

melyeket mint a mezei katonák egyik viczehadnagya teljesített — Hunnobrodban, 1621. deczember 2-án — a nem nemesi rendből a nemesi állapotba és rendbe emeli, s adományozza részére a következő czímer: *Katonai, kék paizs közepén lángoló ember szív, szőlőlevél koszorúval körülvéve. Zárt, koronás sisakjának dísz: növekedő, vörös ruhás vitéz, nyestprémes zöld süveggel, melybe darutoll van tűzve; jobbjában görbe kardot baljában vörös szalagokkal díszített hegyes kopját tart, feje fölött a hajnalcsillag ragyog. Takarók variorum colorum (kék-arany, vörös ezüst) színűek.*²

A nemességszerző I. István fia II. István, kinek két fiát ismerjük I. Pált és I. Andrást. Ez a gyalog határőrségben szolgált. I. Pálnak két fia volt, II. Pál és Mihály ki *abódi* (M.-Torda m.) birtokán lakott. I. Andrásnak, a nemességszerző unokájának Lőrincz fia volt, kinek csak leányai éltek: Katalin, Gaál Józsefné és Magdolna, Magyar Ignáczné. Mihálynak, ki Abódban birtokolt volt fia I. József (szül. 1785. II. 3, † 1866. V. 2.), ki hosszú időn át volt Marosvásárhely sz. kir. város főbirája, majd részt vevén az 1848—49. szabadságharcban

Romániába emigrált, s Botosániban, a család szabadságharcz utáni lakóhelyén halt el, Imre fiánál. Nejét, Fábíán Erzsébetet még vásárhelyi főbíró korában vesztette el, 1845. márczius 26-án, 57 éves korában. Nyolcz gyermeke volt. 1. Anna Terézia (szül. 1808. V. 7., † 1847. VII. 30.), kinek Topler Simon követ volt a férje, ki később a Török—Gálffy-féle összeesküvésben vett részt.

² A czímer eredeti leírása: „Scutum videlicet militare, coelestini coloris, in cuius campo sive area cor humanum, quasi inflammatum, ac foliis pampineis in formam laureae sertae contextis circumdatum conspicitur; supra scutum galea militaris clausa est posita, quam contegit diadema regium, variis gemmis exornatum, ex quo vir quidam dimidius umbilicotenus rubeo amictu, et penna gruina in pileo viridi subducto pelle mardurina decoratus; ensem dextra evaginatum stringere, sinistra vero manibus hastam peracutum rubeis teniis fluitantem tenere, supra caput autem ipsius stella aurorae oriri visitur. Ex cono autem galeae teniae sive lemnisci etc.“

E czímer egyike a legérdekesebbeknek. Paizstartalma igen ritka, szép, sisakdíszében a czímerszerző arcképét sejtjük. A feje fölött ragyogó hajnalcsillag a család nevére emlékeztetvén — részben „beszélővé“ teszi a czímert.

István
nemeségszerző, 1621. XII. 2.
II. István

I. Pál		András	
II. Pál		Lőrincz	
Mihály		Katalin	
I. József		Magdolna	
sz. 1785. II. 3, † 1866. V. 2.		Gaál József	
marosvásárhelyi főbíró		Magyary Ignác	
Fabián Erzsébet			
Anna-Terézia	II. József	Rozália	László
sz. 1808. V. 7	(gyergyóaltalvi)	sz. 1815. XI. 20	1818. V. 11, 10.
† 1847. VII. 30.	1848/49. honvéd-	† 1893. III. 26.	† 1855.
Topler Simon	százados		Binder Emmeline
	sz. 1813. III. 29.		
	† 1900. XII. 22.		
	I. Farkas Lina		
	(1826—1845.)		
	2. edelényi Máday		
	Anna, előbb Gilyén		
	Jánosné † 1876. II. 23.		
Árpád	I. Géza	III. István	Etelka
sz. 1853. IV. 22, † 1905. VI. 10.	sz. 1800. IX. 21.	sz. 1863. III. 9.	sz. 1864. XI. 12.
Botez Nathalia	zariecsi Zareczky Marianne	Csengery Olga	† Dabrowsky Zsigmond
	esk. 1891. XII. 26. Bpesten	Árpád	
II. Imre	II. Géza		
sz. 1892. XI. 12.	sz. 1894. VII. 16.		
	sz. 1895. VII. 25.		
	sz. 1899. XII. 15.		
	Elma		
	I. Jenő		

2. Karolina Erzsébet (szül. 1810. X. 28.) mint hajadon halt el Marosvásárhelyt. 3. II. József (1813. III. 29. † 1900 XII. 22. Besztercén). Gyergyóalfaluban lakott, majd mint közügyigazgatósági kancellista igazolta a család nemességét; a szabadságharcban honvédszázados, majd kir. járásbíró volt Marosvásárhelyt. Első neje Farkas Lina (1826—1845), második edelényi Máday Anna, özv. Gilyén Jánosné († 1876. II. 23.) volt, mindkét házassága gyermektelen maradt. 4. Rozália (szül. 1815. IX. 20. † 1893. III. 26.) lelkes honleány volt, két fivére a harcmezőn küzdött a szabadságért, ő nő léte — az elnyomatás kezdetén a Török—Gálffy összeesküvésben vett részt s 12 évi várfogságra ítéltetett, azonban 3 évi raboskodás után kegyelmet kapott, s Botosaniba ment; ott is halt meg öccsénél. 5. László (sz. 1818. VIII. 10-én) részt vett a magyar szabadságharcban, s ennek leveretése után Törökországba menekült; kardját bujdosásában sem tette le, beállott a török hadseregbe, hol tisztii rangot kapott s a krími hadjáratban hősi halált szenvedett. 6. I. Imre (szül. 1820. IX. † 1880. I. 19.) Botosaniban gyógyszerész volt s szép birtokot szerzett magának; neje Binder Emmeline jelenleg is él Botosaniban, 75 éves; esküvőjük 1847-ben volt. 7. Lajos (szül. 1822. VI. 26. † 1895. III. 28.) nem ment Romániába, orvos volt Décsen Szekszárd mellett, családot nem alapított. 8. Eszter, kiskorában halt el Marosvásárhelyt. A családot I. József gyermekei közül csak I. Imre vitte tovább. Tizennégy gyermeke közül az első tiz kiskorában halt el, s négy ért nagy kort. 1. Árpád (sz. 1853. IV. 22. † 1905. VI. 10, Reichenhallban, eltemettetett Botosaniban) gyermekkorházi főorvos Botosaniban; neje Botez Nathalia, él, gyermekei nem voltak. 2. I. Géza (sz. 1860. IX. 21. Botosaniban) az idegenben lakó család első vis-zaszármazott tagja — Besztercze-Naszódmegye közkorházának igazgatója, tiszteletbeli megyei tisztii főorvos Besztercén; neje zarietsi Zareczky Marianne (Z. Jenő és Podhorszky Paula leánya) esküvőjük 1891. december 26 án volt Budapesten; gyermekeik: II. Imre (szül. 1892. XI. 12.), II. Géza (sz. 1894. VII. 16.), Elma (sz. 1895. VII. 26.), I. Jenő (sz. 1899. XII. 15.) 3. III. István (sz. 1863. III. 9.) gyógyszerész Bukarestben; neje Csengery Olga, egy szintén Romániába származott magyar család leánya; gyermekeik: Árpád és Olga. 4. Etelka (szül. 1864. XI. 12.) férje néhai Dabrowsky Zsigmond botosanii földbirtokos volt. Gyermekeik maradtak (D. Norbert, Viktor és Elza.

Sebestyén József.

Középszolnok megye Iustrája 1684-ből.

Jószágos nemes embereknek számok Közép Szolnok vármegyében.

Veselyeni Pál uram ő nga, Seredi Benedek uram ő nga, Guthi István uram, Sas Mátyás uram, Szecsi György uram, Kádas István uram, Veres István uram, Beke Miklós, Beke István, Hatvani János, Pap István, Kis István, Kis Márton, Békfalui Ferencz, Szalay János, Sz. Laszloi Ferencz, Nagy Mihály, Veres Ferencz, Morel Péter, Veres András.

Veres Péter, Katona Mihály, Fodor Zsigmond, Daniel Deák, Szabo István, Szilágyi Márton, Devay György, Farkas Péter, Szöcs Bálint, Márton Kovács, Thunyoghi János, Thunyoghi Ferencz, Gergely András, Kovács Zsigmond, Szabó Pál, Tóth András, Dobay József, Szentkirályi Miklós, Keresztúri Gergely, Kovács Mihály.

Berkeszi István, Nagy István, Erdődi István, Buday Ferencz, Pap Ferencz, Nagy János. Szekeres Miklós, Deák István, Szabo András, Büdeskúti Tamás, Pap László, Boda Mihály, Szikszai Gábor. Pers. 53.

Egyházi nemesség.

Molnár Gergely, Lypcei Péter, Zilahi István, Pap Mihály, Pap István, Borbély István, Pap János, Pap Péter, Sárdi Péter, Bekő István, Szabo Antal, Szabo János, Szabo György, ifj. Szabo János, Nagy István, András Deák, Sárdi Mihály, Tasnadi Mihály, Erdélyi György, Balás István.

Balás Mihály, Pap István, Pap Pál, Pap Márton, Kis Gáspár, Kis Ferencz, Tatár György, Szabo Dániel, Balog Ferencz, Balog Pál, Balog Mihály, Szabó András, Veres János, Veres Mihály, Csengeri István, Dobray Ferencz, Nagy János, Dobray János, Török Ferencz, Tolvay Zsigmond

Nagy Mihály, Nagy Gergely, Decsi István, Dobay Ferencz, Nagy Gergely, Nagy István, Nagy Bálint, Nagy Márton, Kis András, Kulcsár István, Kulcsár Gergely, Adi István, Elekes Benedek, Mathé György, Hainacsi István, Hencses János, György Mester, Vízközi István, Járai Mihály, István Deák.

Virágh János, Fabián Mihály, Borbély Tamás, Nagy István, Nyitrai Zsigmond, Isaák János, Szabo Péter, Csismadia István, Matocsi György, Makai György, Kerzsi István, Kis Miklós, Páll Kovács, Szakács István, Miko Miklós, Tunyoghi Péter, Haidu György, Nagy János, Száva Mihály, Nagy István.

Dobay Bálint, Balogh Mihály, Kádas István, Mezei Mihály, Asztalos Mihály, Sárdi Pál, Eötves István, Szamariai Szücs Mihály, Laskay János, Szigethi István, Láposi István, Szücs Péter, Szabo Pál, Szabo Balázs, Kis János, Dobay Péter, Kis György, Fazékas István, Petkes Gergely, Petkes Benedek.

Petkes Tamás, Mihaly István, Décese Mihály, Décese János, Urai János, Borbély János, Dobay János, Szabo László, Toth György, Bán György, Kis Mihály, Dobay György, Marczin Benedek, Mácsi Demeter, Adorián Mihály, Décese Márton, Pap Márton, Németh Márton, Miklos János, Kulcsár Márton.

Végh György, Olász Márton, Adi Isván, Horuáth István, Sepsi Péter, Luka Máthé, Tóth György, Luka Boldizsár, Sepsi Bálint, Olacs Bálint, Máthe Mihály, Luka András, Toth Márton, Balog János, Balog István, Kouács György, Kun Márton, Balogh Gergely, Deák András, Szabo Demeter.

Toth György, Szépolti György, Ramocsa György, Ramocsa István, Tott Mihály, Tott András, Kis Balog István, Bányai János, Bányai Ambrus, Nyiri Péter, Tyukodi Gergely, Nyirő Márton, Kakas Péter, Pap Miklós, Pap Bálint, Löuó István, Szabo Mihály, Somodi János, Módi György, Osuad János.

Luka István, Kun György, Sülye Tamás, Kis György, Nagy Mihály, Dul Péter, Baksai István, Baksai Péter, Márton Ferencz, Dul János, Dul Demeter, Haidu János, Rázmán Mihály, Dul György, Nagy István, Nagy Gergely, Dul István, Szász István, Szabo Péter, Márton György.

Katona Mihály, Antos Gál, Téglás Mihály, Olacs Péter, Unguári Gáspár, Kis István, Fekete Ferencz, Dobray Mihály, Kis Székely István, Nagy Székely István, Rácz István, Jakab Tamás, Bora Tivadar, Fekete Szávuly, Birta Tivadar, Farkas János. Egyházi nemesség pers. 196.

Manumissusok.

Décsek Máté, Kis Balázs, Mészáros István, Szócs István, Zoványi János, Gáll Péter, Kenyeres Mihály, Szabo Péter, Balogh Mihály, Arday Mihály, Toth Ferencz.

Bathori Zsófia fejedelem asszonytul manumittaltattattak.

Vékony György, Szilágyi György, Fekete István, Fenyő György, Fekete György, Szócs István, Varadi Tivadar, Madarász János, Juga Mihály, Kis István, Demény Péter, Varga János, Drusán Mihály. etc. Manumissi pers. 170. 24.

Egyházi nemesség manumissussal együtt pers. 220. Jóságos pers. 53.

Görgény, 6. Szeptembris 1684.

(Eredetije a marosvásárhelyi gr. Teleki-levéltárban. Miss. oszt. 3255. sz. a.)

Közli: ifj. Biás István.

Czegei Vass György és Vass László naplójának családtörténeti adatai. (1659—1738.)¹

(I. közlemény.)

Alsó János lak.² 1695. nov. 15. 213.³

Alvinczi Erzsébet gr. Bethlen Jánosné † 1724. szept. 3. 562. —
tem. okt. 1. 527.

— Gábor lak. Vitéz Zsuzsánnával 1717. decz. 5. 492.

Apafy György tem. Fejérvárt 1683. márcz. 19. 30.

— Mihály sz. 1676. okt. 13. 6. — lak. Bethlen Katával (Gergely 1.) 1695. jun. 15.) 201.

— Mihály fejed. tem. Almakeréken 1691. febr. 18. 123.

— Miklós lak. Teleki Annával (Mihály 1.) 1676. szept. 9. 6.

— Miklósné lak. Kemény Jánossal 1683. decz. 14. 34.

— Zsuzsánna † 1677. okt. 11. 7.

Ap. r István † 1704. nov. 10. 440.

— Péter lak. Kálnoki Borbálával (Sámuel 1.) 1699. jun. 28. 301.

Bálintit Istók (Zsigmond f.) ker. 1679. nov. 28. 11.

— Zsuzsánna elj. Kornis Zsigmonddal 1696. jan. 6. 215. —
lak. jan. 10. 216.

Balog Zsigmond lak. Olasz András leányával 1704. ápr. 29. 401. —
† 1704. okt. 1. 430.

Bánffy Anna lak. Székely Ádámmal 1702. 354.

— Boldizsár lak. Kemény Krisztinával 1736. febr. 13. 588.

— Boldizsárné koporsóba tétele 1735. febr. 1. 583.

— Dénesné tem. Kolozsvárt 1685. jun. 26. 47.

— Farkas (Farkas f.) sz. 1700. jul. 1. 325.

— Farkasné tem. Bonczhidán 1685. decz. 6. 49. — tem.
Bethlenben 1698. jun. 15. 155.

— Ferencz (György gubern. f.) ker. 1691. jul. 3. 129. —
tem. Kolozsvárt 1694. máj. 23. 185.

— Ferencz elj. Kemény Zsuzsánnával (János 1.) 1718. szept.
5. 497. — lak. 1719. szept. 18. 502.

— Gáborné tem. Kolozsvárt 1692. okt. 19. 157.

— Gergely (György f.) sz. 1697. jul. 9. 253. — † 1698.
nov. 3. 282.

— György lak. Radnóton 1681. jul. 17. 14.

— György gr. tem. 1735. decz. 18. 587.

— Györgyné gr. (Toroczkaí Ágnes) tem. 1733. máj. 31. 570.

— Kata (György 1.) lak. Vesselényi Istvánnal 1700. jun. 22.
325. — tem. 1734. aug. 15. 579.

¹ Magyar Történelmi Emlékek. II. osztály. 35. kötet. Budapest. 1896.

² *Rövidítések*: sz. = születés, ker. = keresztelés, elj. = eljagyzás, lak. = lakodalom, esk. = esküvő, † = halálozás, tem. = temetés.

³ A *kurzív számok* a kötet megfelelő lapját jelzik.

- Bánffy** Kata (Farkas l.) † 1704. aug. 14. — tem. Kolozsvárt aug. 17. 421.
- Kata (Zsigmond l.) ker. 1716. máj. 26. 485. — tem. jun. 9. 486.
 - Krisztina (György gub. l.) ker. 1695. nov. 15. 213.
 - Mihály tem. Kolozsvárt 1702. ápr. 23. 350.
 - Mihályné Vass Ágnes † 1703. decz. 30. előtt. 373.
 - Pál elj. Teleki Katával 1683. decz. 15. 34.
 - Pál † 1703. decz. 30. 373.
 - Sándor (Ferencz f.) ker. 1727. szept. 12. 538.
 - Zsigmond tem. Nagyenyeden 1682. decz. 13. 27.
 - Zsuzsánna (Farkas l.) ker. 1698. jan. 29. 262.
 - (György gub. l.) ker. 1692. jul. 24. 156.
 - (György és Toroczkai Ágnes f.) sz. 1723. jan. 21. 518.
- Barcsai** Ábrahám † 1716. ápr. 4. 484.
- Bárcsi** János lak. Kemény Erzsébettel (Simon l.) 1716. márcz. 29. 484.
- Becski** kurucz hadnagy † 1704. máj. 6. 402.
- Béldi** Dávid lak. Fiadfalván 1686. jan. 2. 52.
- Besenyei** Mihály † 1695. nov. 5. 212.
- Bethlen** Ágnes (Miklós l.) elj. Kemény Zsigmonddal 1718. 497. — lak. 1719. jan. 10. 499.
- Druziánna elj. Nemes Ferenczcel 1728. szept. 10. 544. — lak. 1729. szept. 27. 549.
 - Elek † 1696. nov. 3. 229. — tem. Keresden 1697. febr. 27. 241.
 - Éva elj. Pogány Lászlóval 1722. okt. 6. 516. — lak. 1723. febr. 2. 519. — esk. Vay Sámuellel 1727. ápr. 16. 536.
 - Ferencz lak. 1696. jul. 30. 219.
 - István elj. Macskási Krisztinával 1723. febr. 13. 519.
 - János elj. Nagy (Pál l.) Margitán 1697. ápr. 19. 247. — lak. u. o. aug. 7. 254.
 - János (József f.) sz. 1725. jul. 4. 530. — tem. 1737. szept. 4. 599.
 - Jánosné Alvinczi Erzsébet † 1724. szept. 3. 526. — tem. a felsőbuni templomba okt. 1. 527.
 - Julia elj. Teleki Sándorral 1702. márcz. 19. 347. — lak. 1703. márcz. 6. 359. — tem. 1723. jul. 11. 520.
 - Julia (János l.) elj. Vass Lászlóval 1721. decz. 14. 513. — lak. 1723. febr. 2. 519. — † 1731. máj. 3., tem. jul. 1. 555—56.
 - Kata (Gergely l.) lak. Apafi Mihálylyal 1695. jun. 15. 201.
 - Klára lak. Teleki Mihálylyal 1721. aug. 5. 511.
 - Klára lak. Mikó Pállal 1728. szept. 7. 543.

Bethlen László lak. 1696. aug. 1. 219—20.

— Mihály (Mihály f.) ker. 1701. aug. 21. 339—40.

— Miklós (József f.) tem. 1720. jan. 20. 503.

— Sámuelné Lázár Mária tem. 1732. máj. 23. után. 561.

— (Farkas I.) lak. Mikes Mihálylyal 1692. okt. 27. után. 158.

Bodoni Balázs elj. Kopacz Máriával 1680. jun. 7. 12.

— Istók (Balázs f.) sz. 1682. márcz. 28., ker. márcz. 29. 22.

— Zsuzsánna elj. Vass Györggyel 1679. aug. 6. 11. — lak. 1680. szept. 17. 12. — † 1682. jul. 10. 23. — tem. jul. 21. 24.

Bogáti Druzsiánna † 1656. máj. 8., tem. Czegében máj. 28. 3.

Boros Lászlóné lak. Kálnoki Farkassal 1697. márcz. 25. 242.

Köblös Zoltán.

A csikszentsimoni Endes család levéltára.

1726—1746. (III. sorozat.)

IV. közlemény

471. Csomafalva, 1741. nov. 5. Baló József gyergyószéki alkirbíró és Turi István assessor bizonyítják, hogy az Abaffi család megosztása alkalmával Gáborffi Gábornak 2 jobbágy jutott.

(Eredeti. Papiros, negyedíven. Két gyűrűpecsét.)

472. Szeben, 1741. decz. 17. Mária Terézia elrendeli csikszentdomokosi Sándor Péter, dánfalvi Kovács György, vacsárcsi Balás János, Balás Tamás, szépvízi Czikó György, taploczai Lázár Antal, Xanthus Imre, csobotfalvi Bartalis János és Márkos Péternek, hogy szenttamási Abaffi Sándor felcsikszéki alkirálybíró és neje Boross Kata peres ügyében tartsanak tanuvallatást.

(Eredeti. Papiros, patens alak. Ostyapecséttel.)

473. Hely nélkül, 1741. decz. 31. Csikszentsimoni Endes Mihály kezességet vállal Gáspár András nevű jobbágya által Endes Miklóstól kölcsön vett három magy. forintért.

(Eredeti. Papiros, $\frac{1}{16}$ iv.)

474. Kelet nélkül. (1741.) Néhai csikszentkirályi Bors Mihály hagyatéka felett keletkezett perben a felperesi ügyvéd előterjesztése.

(Fogalmazvány két íven.)

475. Csikszentkirály, 1742. jan. 5. Csikszentkirályi Lestyán István és Csiszér Balázs bizonyítják, hogy Endes Miklós megbízásából perbe idézték Bors Tamást, Lázárt és Simont.

(Eredeti. Papiros, félíven.)

476. Csiktaplócza, 1742. jan. 19. Sándor István elnök, Szabó Ferencz, kászonyakabfalvi Péterffy István, Czikó György, Cserei János, Kovács Tamás, szentsimoni Endes Mihály és csikszentléleki Bocskor János csiki assessorok bizonyítják, hogy Bors Mihály végrendelete miatt keletkezett perben a peres felek felmentették Czikó Lászlót a peres iratok részletes átírása alól.

(Eredeti. Papiros egész íven. 8 gyűrűpecsét.)

477. Csikszentkirály, 1742. jan. 31. Csikszentkirályi ifj. Bors György kötelezi magát arra, hogy a néhai Bors Mihály végrendelete felett indult perben az alperesekkel közösséget vállal.

(Eredeti. Papiros, negyedíven. Gyűrűpecsét.)

478. Mikes, 1742. febr. 28. Szeredai János felszólítja Abaffi Sándort, hogy nagyanyjukról Domokos Erzsébetről maradt s Száva Mihályné által jogtalanul használt mezőszengyeli, szakáli és keménytelki jószágok vissza-
perléséhez hasson közre.

(Eredeti. Papiros, egész íven.)

479. Szeben, 1742. ápr. 24. Endes Mihály és András Ferencz kir. táblai hités jegyzők jelentik a királynőnek, hogy őket csikszentsimoni Endes Miklós a csiksomlyói convent fősindikussa megbizta, hogy csikszentkirályi Bors Tamást az országgyűlés elé perbe idézzék, ezért ők a nevezettet Szebenben Nékes György polgár házánál felkeresték s a megjelenésre ígéretét vették.

(Eredeti. Papiros, egész íven. Két zárópecsét.)

480. Szenttamás, 1742. máj. 23. Kovács György hités assessor és szenttamási Szekeres Gábor bizonyítják, hogy Abaffi Sándor ő általuk békés kiegyezést ajánlott özv. Abaffi Lászlóné Boros Annának és csikszentdomokosi Sándor Lászlóné Abaffi Annának.

(Eredeti. Papiros, félíven.)

481. Kelet nélkül. (1742.) Csikmindszenti Czikó László mentegeti magát a kir. főkormányszék előtt, hogy az Endes—Bors perben a periratokat a kellő részletességgel, a nyári terhes munka idején, el nem készíthette.

(Eredeti. Papiros, egész íven.)

482. Csikszentsimon, 1743. jan. 20. Csikszentsimoni ifj. Endes Mihály és Sándor Mihály bizonyítják, hogy Darvas Mihály bizonyos földeket átengedett Endes Miklósnak.

(Eredeti. Papiros, félíven. Alján két gyűrűpecsét.)

483. Fogaras, 1743. febr. 1. Botár Joakim a Mino-

rita-rend erdélyi provincialisa bizonyítja, hogy Endes Miklós a néhai Bors Mihály végrendeletét nálla letette.

(Eredeti. Papiros, egész íven. A rendház pecsétjével.)

484. Sepsiszentiván, 1743. febr. 3. Mária Terézia elrendeli Donáth Ferencz, Imecs László, Imecs Antal, Lukács István, Lukács János, Kovács Tamás, Péterffi Mihály, Nagy János, Cseh Imre és Máthéffi Mihály táblai hites jegyzőknek, hogy csikszenttamási Boros Ferencz és neje Abaffi Ilona, továbbá csikszépvízi Csutak András, Bogos Dávid, csikcsomortányi Bakó István és csikszenttamási Agoston Balázs peres ügyében tartsanak tanu-vallatást.

(Eredeti Papiros, patens alak, ostyapecséttel.)

485. Szeben, 1743. febr. 15. Csikszentkirályi ifj. Bors György kötelezi magát arra, hogy Endes Miklós-nak a néhai Bors Mihály végrendelete végrehajtása körül felmerült költségeit megtéríti.

(Eredeti. Papiros, féliven, gyűrűpecséttel.)

486. Szeben, 1743. febr. 15. Péterffi Anzelmus guardian Endes Miklós-nak a Bors-perben tett költségeiről tanusítványt ad.

(Eredeti. Papiros, féliven.)

487. Csikszentsimon, 1743. febr. 18. Csikszentsimoni Péterffi Miklós és gyergyóalvi András Péter bizonyítják, hogy Endes Miklós saját jobbágyainak kezessége mellett Sorbán Ferenczet jobbágyúl köti.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján 2 gyűrűpecsét.)

488. Csikszentkirály, 1743. márcz. 7. Csikszentkirályi Bors Tamás, Bors Simon és Bors Lázár, másfelől csikszentsimoni Endes Miklós és csikszentmihályi Sándor Péter a néhai Bors Mihály végrendelete végrehajtása tekintetében egyezsége lépnek.

(Eredeti. Papiros, egész íven; 6 gyűrűpecséttel.)

489. Szépvíz, 1743. márcz. 26. Boros Ferencz csikszéki jegyző hitelesen kiadja az Abafi Sándor és Abaffi Lászlóné között felmerült peres ügy iratait.

(Eredeti. Papiros, egész íven.)

490. Csikszentsimon, 1743. ápr. 17. Csatószegei Péter Miklós és szentsimoni Sándor Mihály bizonyítják, hogy Endes Miklós és Szép István bizonyos zálogos földekre nézve egyezséget kötöttek.

(Eredeti. Papiros, féliven.)

491. Csikszenttamás, 1743. ápr. 19. Abaffi Sándor

perbe idézi Mikó Tamást a haszonbérelt földek birtokba adásáért.

(Eredeti. Papiros, féleven.)

492. Csikszentsimon, 1743. ápr. 30. Csikszentkirályi Bors Simon és csikcsatószegei Péterffi Miklós tanuvallást tartanak a Lengyelországból beszármazott Molnár, másként Serbán zsellér család ügyében.

(Eredeti. Papiros, két íven. Két zárópecsét.)

493. Szeben, 1743. jun. 13. Mária Terézia igazolja, hogy nagyabafalvi Abaffi Ferencz, a ki Abaffi Sándornak Boros Katától, csikszenttamási Boros György leányától való fia, Abaffi Jánosnak Damokos Erzsébettől való unokája, alsócernátoni Damokos Tamásnak szárhegyi Lázár Judittól, Lázár István leányától való szép unokája, — mindennemű ősi javainak eladományozása ellen tiltakozott.

(Eredeti. Papiros, egész íven. Ostyapecséttel.)

494. Rákos, 1743. jun. 18. Barabás Márton gyulafejevári kanonok, Csik-Gyergyószék főesperestje intő levele egy ismeretlen plebánushoz.

(Eredeti. Papiros, negyedíven.)

495. Gyergyóújfalu, 1744. jul. 19. Egyed István értesíti Endes Miklóst, hogy nálla Kovács-levelek nincsenek.

(Eredeti. Papiros, negyedíven.)

Sándor Imre.

Családtörténeti kérdézősküdésekre csak előfizetőknek válaszolunk.

Előző évfolyamaink az alábbi áron rendelhető meg a kiadóhivatalban (Ferencz József-ut 53. szám):

I—V. évf. (teljes)	40 K.
I. II. IV. V. évf.	30 K.
I. IV. V. „	20 K.
I. V. „	10 K.
I. „	2 K.

Tartalom: SÁNDOR IMRE: A széplaki Petrichevich-Horváth család. — KELEMEN LAJOS: Pókai Sárosi György családi följegyzései. — Ifj. BIÁS ISTVÁN: Fejér megye lustrája 1682-ből. — SEBESTYÉN JÓZSEF: A váradi Haynal család. — Ifj. BIÁS ISTVÁN: Középszolnok megye lustrája 1684-ből. — KÖBLÖS ZOLTÁN: Ózegei Vass György és Vass László naplójának családtörténeti adatai. (1659—1738.) — SÁNDOR IMRE: A csikszentsimoni Endes család levéltára.

Nyomatott Gámán J. örökös könyvnyomdájában Kolozsvárt.